

DOI: 10.31866/2616-7948.1(15).2025.335344

УДК 070.44:002.1-027.555](477)

Журналістика даних в українському медіапросторі: тенденції, виклики, перспективи

Алла МИКОЛАЄНКО

канд. н. із соц. комунік.

Київський національний
університет культури
і мистецтв

вул. Євгена Коновальця, 36,
01133, Київ, Україна

alla-mykolaenko@ukr.net

ORCID 0000-0003-2869-8140

© Миколаєнко А., 2025

У статті досліджено становлення та особливості розвитку журналістики даних в Україні в контексті цифрових трансформацій та інформаційної війни, засилля фейків та дезінформації. Метою дослідження є виявлення тенденцій, досвіду впровадження, інструментів, викликів і перспектив розвитку журналістики даних в українському медіапросторі.

Методологічну основу дослідження становлять системний підхід, контент-аналіз, порівняльний аналіз роботи українських медіа з інструментами дата-журналістики.

Проаналізовано теоретичні засади поняття журналістики даних, окреслено її роль у подоланні інформаційної асиметрії та підвищенні прозорості суспільно важливої інформації. Особливу увагу приділено досвіду провідних українських редакцій і громадських ініціатив, які впроваджують практики журналістики даних у свою роботу. Увагу привертає ресурс «Тексти», який став першопрохідцем у впровадженні журналістики даних та має окрему рубрику для публікацій напрому. Відстежено досвід медіа та громадських організацій, які звертаються до журналістики даних, її інструментів візуалізації, збору інформації. Окремо йдеться про роль даних у розслідувальній журналістиці в Україні, яка має суспільний запит, зокрема в питаннях боротьби з корупцією та висвітлення суспільно-політичних тем. Розглянуто основні джерела даних, що використовуються українськими медіа, зокрема державні реєстри та бази відкритих даних. Відзначено, що запуск платформ Prozorro, Єдиний державний реєстр, Е-декларації, YouControl та Opendatabot створив важливе підґрунтя для становлення журналістики даних в Україні. Визначено основні проблеми й перспективи розвитку журналістики даних у сучасному українському медіапросторі, в контексті військових дій та можливостей висвітлення інформації. Окреслено стратегічну роль напрому у формуванні відповідальної громадської думки, підзвітності влади та протидії фейкам і дезінформації.

Ключові слова: журналістика даних; дата-журналістика; відкриті дані; інформаційна асиметрія; цифрова трансформація; медіа; журналістські розслідування.

DATA JOURNALISM IN THE UKRAINIAN MEDIA SPACE: TENDENCIES, CHALLENGES, PERSPECTIVES

Alla MYKOLAIEKO

PhD in Social Communications

Kyiv National University of Culture and Arts

Yevhen Konovalets Str., 36, 01133, Kyiv, Ukraine

alla-mykolaenko@ukr.net

ORCID 0000-0003-2869-8140

The article studies grounding and development peculiarities of the data journalism in Ukraine in the aspect of digital transformations and information war, prevalence of fakes and disinformation. The aim of this research is to identify tendencies, implementation experience, tools, challenges and perspectives for the data journalism development in the Ukrainian media space.

The methodological basis of the study is a systematic approach, content analysis, comparative analysis of the various media's activities with data journalism tools.

The theoretical foundations of the data journalism concept are analysed; its role in overcoming information asymmetry and increasing the transparency of socially important information is outlined. Special attention is paid to the experience of leading Ukrainian editorial offices and public initiatives that implement data journalism practices in their activities. The resource "Texts" attracts attention. It has become a pioneer in implementing data journalism and has a separate section for publications in certain directions. The experience of media and public organisations that turn to data journalism, its visualisation tools and information collection is also traced. Additionally, the role of data in Ukrainian investigative journalism, which has a public demand, particularly in the fight against corruption and coverage of socio-political issues, is discussed. The main sources of data used by Ukrainian media are studied, such as state registers and open databases. It is mentioned that the launch of Prozorro, Unified State Register, E-declaration, YouControl and Opendatabot platforms has created an important basis for establishing data journalism in Ukraine. The main problems and perspectives for the development of data journalism of the modern Ukrainian media space are identified, especially in the context of military operations and opportunities for information highlighting. The strategic role of this direction in forming the responsible public opinion, accountability of the authorities and counteraction to fakes and disinformation are outlined.

Keywords: data journalism; open data; information asymmetry; digital transformation; media; journalistic investigations.

Актуальність проблеми.

У добу цифрових трансформацій та інформаційного перевантаження журналістика даних (дата-журналістика) стала важливим інструментом не лише для аналізу складних соціально-політичних процесів, а й для протидії дезінформації. Журналістика даних поєднує традиційні навички журналіста з можливостями аналізу великих масивів інформації, статистики та відкритих баз даних. В Україні цей напрям активно розвивається, особливо в контексті запиту на прозорість, підзвітність та боротьбу з корупцією.

Журналістика даних стала не лише новим форматом журналістської роботи, а й відповіддю на виклики, пов'язані із засиллям фейків, ботів, інформаційних атак та браком критичного мислення в суспільстві. Війна з Росією, що триває з 2014 р., а з 2022-го — вийшла на повномасштабний рівень, актуалізувавши потребу в достовірній, перевіреній інформації, а також в інструментах її аналітичного осмислення.

Стан вивчення проблеми.

Журналістика даних була об'єктом досліджень багатьох науковців. Основні поняття ґрунтовно досліджували закордонні автори, зокрема М. Каддінгтон (Coddington, 2015), Дж. Мейр, Р. Кібл, М. Лусеро та М. Мур (Mair et al., 2017), О. Вестлунд та А. Герміда (Westlund & Hermida, 2020). Також основні поняття, історію жанру та використання відкритих даних у медіа вивчали українські дослідники Ю. Бідзіля та Д. Кравець (2019), А. Ліченко (2020), Я. Шекеряк (2021). Цінними для аналізу проблематики є дослідження тенденцій сучасної журналістики, зокрема М. Тимошика (2024). Водночас, оскільки напрям журналістики даних відносно недавно поширюється в інформаційному просторі, є потреба у вивченні становлення і його розвитку в межах українських медіа, оскільки це питання комплексно не розглядалося науковцями.

Завдання статті — окреслити поняття журналістики даних; проаналізувати використання відкритих даних як базового інструменту журналістики даних в Україні; вивчити досвід українських медіа та громадських організацій, які впроваджують практики журналістики даних у свою діяльність; визначити виклики та перспективи розвитку напрямку в умовах цифрових трансформацій та інформаційної війни.

Виклад основного матеріалу

Визначення журналістики даних (дата-журналістики) як напрямку в журналістиці, в основі якого лежить обробка даних і їх використання є очевидним, але не вичерпним. У посібнику «Журналістика даних» (“The data journalism handbook”) А. Пілхофер (Pilhöfer, 2012) розглядає журналістику даних як «термін-парасольку», який, на думку вченого,

включає «постійно зростаючий набір інструментів, технік та підходів до викладу повідомлення. Він може включати все що завгодно — від традиційної журналістики, «виготовленої на комп'ютері» (де дані використовуються як джерело інформації), до найбільш передових візуалізацій даних та програмного забезпечення із поширення новин» (р. 6). А. Ліченко (2020) підкреслює, що «журналістику даних можна розглядати в контексті об'єктивності в медіа, як складову частину розслідувальної журналістики, як форму візуалізованого сторітелінгу» (с. 140). У цьому контексті важливо відзначити, що журналістика даних поєднує традиційні методи та новітні технології, зокрема методи пошуку, збору, представлення та подавання інформації.

У сучасному медіапросторі журналістика даних займає дедалі помітніше місце, стаючи невід'ємним складником якісного медіаконтенту. У дослідженні «Журналістика даних: Минуле, сьогодення та майбутнє» (“Data Journalism: Past, Present and Future”) акцентовано: «у той час, коли самі факти є предметом дебатів, журналістика даних ніколи не була такою важливою» (Mair et al., 2017, p. 2).

Із поширенням цифрових технологій, зростанням обсягів і доступністю відкритих даних виникла потреба в новому підході до збору, аналізу та візуалізації інформації. Журналісти більше не обмежуються лише текстовими формами подавання матеріалу — натомість активно використовують інтерактивні графіки, інфографіку та інші інструменти, які допомагають глибше розкрити суть досліджуваних тем.

Українські медіа, попри виклики війни, економічну нестабільність і технологічні обмеження, демонструють постійний прогрес у сфері журналістики даних. Суттєвим для початку формування ринку відкритих даних у 2011 р. став Закон «Про доступ до публічної інформації» (Верховна Рада України, 2011). Пізніше, у 2015 р., була прийнята Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» (Кабінет Міністрів України, 2015). У 2014 р. командою SocialBoost було розроблено «Національний портал відкритих даних», а в 2016 р. на ньому почали з'являтися перші набори даних. Ресурс постійно змінюється і вдосконалюється.

Досліджуючи ринок відкритих даних в Україні, Я. Шекеряк (2021) називає такі основні проблеми, як: «відсутність єдиного формату даних, пасивність суспільства, спричинена нерозумінням важливості й способів використання даних, застарілі і нечисленні програми навчання роботи з відкритими даними». Водночас ринок відкритих даних в Україні активно розвивається, законодавча база сприяла створенню підґрунтя для розвитку і журналістики даних, і стартапів, аналітичних платформ, громадських ініціатив. Відкриті дані стали ресурсом для прозорості влади, підвищення відповідальності чиновників і розширення можливостей громадянського суспільства.

Робота з даними в журналістиці потребує особливих умінь і навичок, окрім тих, що є в традиційній журналістиці. О. Вестлунд і А. Ерміда (Westlund & Hermida, 2020) слушно зазначають: «Журналістика даних — це спеціалізована експертиза, якою володіють не всі журналісти» (р. 4). Тому, досліджуючи журналістику даних, є сенс вести мову про спеціалізовані проєкти, де працюють підготовлені журналісти, які вміють відповідно збирати, обробляти та подавати інформацію. Адже автори таких матеріалів, зокрема, «повинні мати фундаментальні або поглиблені знання зі статистики та роботи зі статистичним програмним забезпеченням для обробки даних відповідними способами» (Coddington, 2015). Тобто лише журналістських навичок буде недостатньо, має здобути досвід роботи з пошуком відкритих даних, візуалізацією та навички працювати з великими обсягами даних.

Стосовно журналістики даних в Україні варто зазначити, що одним із перших видань, які розпочали активну діяльність, став проєкт Texty.org.ua (*Про нас*, б.д.). Це онлайн-видання визначає роботу в двох основних напрямках: класична журналістика та журналістика даних. Видання було засноване Анатолієм Бондаренком та Романом Кульчинським у 2010 р.

Одним із семи принципів «Текстів» є такий: «Добираючи теми для публікацій, Тексти завжди міркують, що нового можна сказати, яку користь принесе публікація, і як це допоможе країні та суспільству рухатися вперед. Тексти виходять за традиційний для українських медіа набір тем і шукають тенденції та події, які впливають на наше життя, але залишаються поза увагою широкого загалу. Часто реальність, у якій живуть українці, відрізняється від того, як показують це життя медіа. Тексти намагаються максимально показувати те, що є насправді. Тексти завжди цікавляться, що відбувається “на тій стороні Місяця”, тобто там, куди більшість ЗМІ і політиків не дивляться. Тексти завжди прагнуть враховувати контекст, у якому відбуваються події, та дивитися з “іншого боку” (в нас навіть є такий тег)» (*Сім принципів Текстів*, б.д.). Журналістика даних виокремлена на ресурсі окремою рубрикою. Кожна публікація порушує одну з важливих і суспільно значущих тем, підкріплена статистикою із посиланнями на першоджерела, відкритими даними та фотоматеріалами. Тому медіа не лише показує правдиву інформацію, а й демонструє її і підтверджує достовірність.

На data-журналістиці також спеціалізується ресурс «Слово і Діло», який регулярно публікує аналітичні матеріали, інфографіку та візуалізації, що базуються на відкритих даних і фактологічному аналізі діяльності політиків та органів влади. Платформа відома своїми рейтингами відповідальності політиків, візуальними розбірками передвиборчих обіцянок, а також тематичними дослідженнями у сфері економіки, безпеки й соціальної політики, які супроводжуються зрозумілими графіками та картами.

Елементи дата-журналістики використовують не лише спеціалізовані на даних медіа України. Має рацію Я. Шекеряк (2021): «Журналістика даних є однією з провідних медіагалузей, яка сповна використовує відкриті дані. Водночас, вони не є єдиним чи обов'язковим елементом для цієї медіасфери. Вони можуть бути джерелом інформації для журналістики даних, або інструментом, за допомогою якого автор розповідає історію — або і тим, і іншим водночас». Отже, журналістику даних варто розглядати також як інструмент для роботи медіа.

Економічні медіа активно використовують дані у своїй роботі, що зумовлено специфікою галузі та потребою в точному аналізі. Вони регулярно публікують статистичні огляди, графіки, прогнози та дослідження ринкових тенденцій, поглиблюючи розуміння читачами економічних процесів і фінансових показників. Прикладом може бути Центр економічної стратегії — незалежний аналітичний центр, що працює над дослідженнями економічної політики України. Вони публікують звіти та аналітичні матеріали, які включають статистичні дані, графіки та інші візуальні елементи для ілюстрації своїх висновків.

Активно впроваджує елементи журналістики даних у редакційну практику видання «Українська правда», особливо в контексті війни та суспільно-політичних розслідувань. У публікаціях редакція аналізує статистику, офіційні звіти та відкриті реєстри, що дає змогу створювати глибокі аналітичні матеріали. Для покращення сприйняття складних тем, таких як економічні процеси чи політичні події, використовуються інфографіка та інтерактивні елементи. Журналісти застосовують аналітичні підходи для виявлення корупційних схем та дослідження впливу політичних рішень.

Аналогічна тенденція використання журналістики даних у розслідуваннях спостерігається і в інших медіа України, зокрема в The Kyiv Independent, «Радіо Свобода», Liga.net, Forbes, «Детектор медіа». Ці звернення до дата-журналістики є епізодичними і не оформлені в окрему рубрику, як, скажімо, в «Текстах», але місія таких публікацій — правдиво на основі відкритих даних висвітлити тему — безумовно важлива. Також у контексті розслідувальної журналістики дані активно використовують проєкти «Слідство.Інфо», «BIHUS.Info», які демонструють інформацію з відкритих реєстрів, застосовують інструменти оброблення даних для аналізу декларацій чиновників і суддів.

Упроваджують інструменти журналістики даних у своїй діяльності також громадські організації. Варто виокремити серед таких громадський рух «ЧЕСНО», громадську мережу «ОПОРА», платформу infolight.org.ua. Зазначені організації не лише здійснюють моніторинг політичних процесів, виборчих кампаній та діяльності органів влади, а й активно використовують методи збору, оброблення та візуалізації відкритих даних з метою підвищення прозорості та підзвітності публічних ін-

ституцій. Застосування журналістики даних в аналітичних матеріалах сприяє формуванню критичного мислення у споживачів інформації, розширює можливості громадського контролю та забезпечує глибше розуміння суспільно важливих процесів. На цих ресурсах журналістика даних так само не виокремлена окремою тематичною рубрикою, проте її епізодичне використання сприятливо впливає на суть діяльності громадських організацій.

У посібнику «Журналістика даних» (“The data journalism handbook”), яке видане на основі 48-годинного семінару на Mozilla Fest (провідна світова подія для руху відкритого інтернету) в 2011 р. в Лондоні, є важливі зауваги щодо сутності журналістики даних та її місця в інформаційному просторі, зокрема: «Завдяки використанню даних змінюється головний фокус журналістської роботи: не повідомити першим про те, що сталося, а бути тим, хто пояснить, що насправді означає той чи інший розвиток подій» (Lorenz, 2012, р. 3). Зважаючи на те, як швидко наразі ми отримуємо інформацію, журналістика даних в Україні нині має важливу місію — не швидко, а глибоко, змістовно й на основі доказів подавати важливі і важкі для розуміння теми.

Ще одна важлива заувага семінару на MozFest: «Інформаційна асиметрія — це не брак інформації, але неспроможність сприймати й обробляти її з тією ж швидкістю та в тих же обсягах, у яких вона до нас надходить, — є однією з найважливіших проблем, що постають перед громадянами в процесі прийняття ними життєво важливих рішень. Інформація, отримана від друкованих, візуальних та аудіо ЗМІ, впливає на вибір та дії громадян. Якісна журналістика даних допомагає боротися з інформаційною асиметрією» (Fries, 2012, р. 7). В умовах українського інформаційного простору, який характеризується політичною поляризацією, поширенням дезінформації, а також високою інтенсивністю новинного потоку, роль журналістики даних набуває особливого значення. Вона не лише підвищує рівень об'єктивності та прозорості журналістських матеріалів, а й сприяє формуванню довіри до медіа, зміцненню інформаційної гігієни та посиленню спроможності громадян здійснювати усвідомлений вибір у складних соціально-політичних умовах. В українських реаліях можливість через інструменти журналістики даних боротися з інформаційною асиметрією, а разом із нею з дезінформацією, викривленнями повідомлень, фейками — це значущий аспект у впливі на громадську думку та підвищення рівня критичного мислення в суспільстві.

Якщо розглядати основні інструменти журналістики даних, то в українському контексті мова йде насамперед про використання відкритих баз даних та державних реєстрів. Ці джерела є ключовими для отримання достовірної, структурованої та перевіреної інформації, що може бути покладено в основу журналістських розслідувань та аналі-

тичних матеріалів. До найбільш використовуваних відкритих ресурсів в Україні належать такі:

- Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань — містить дані про власників бізнесу, структуру компаній, зміни в реєстраційній інформації тощо;
- Портал відкритих даних data.gov.ua — подає інформацію з численних державних органів, включаючи бюджетні витрати, тендери, екологічні показники тощо;
- Prozorro — система публічних електронних закупівель, яка надає доступ до всієї інформації про державні тендери та договори;
- YouControl, Opendatabot — комерційні сервіси, що агрегують та візуалізують дані з державних реєстрів для зручного аналізу;
- Е-декларації (НАЗК) — реєстр майнових декларацій посадових осіб, який є основою для антикорупційної журналістики;
- Clarity Project — інструмент аналітики державних закупівель, що дозволяє виявляти аномалії, пов'язані з недобросовісними постачальниками;
- Реєстр судових рішень — джерело для перевірки судової історії фізичних та юридичних осіб.

Ці ресурси активно використовуються українськими журналістами-розслідувачами, аналітиками й громадськими ініціативами, що працюють із моніторингом прозорості, антикорупційною діяльністю та контролем за владою. Запуск таких платформ, як Prozorro, Єдиний державний реєстр, Е-декларації, YouControl та Opendatabot, створив потужне підґрунтя для становлення журналістики даних. Доступ до відкритих державних реєстрів і цифрових інструментів дає змогу медіа та громадським організаціям збагачувати розслідування доказовими матеріалами.

Журналістика даних в Україні розвивається на перетині двох глобальних процесів — цифрових трансформацій суспільства та гібридної війни, що містить активний інформаційний компонент. У зв'язку з цим виникає низка викликів, що ускладнюють ефективне функціонування напрямку, зокрема, такі:

- обмежений доступ до деяких державних даних: попри прогрес у відкритості, частина реєстрів через війну чи з інших причин закрыта або оновлюється нерегулярно, що ускладнює повноцінну роботу журналістів;
- недостатня цифрова та аналітична грамотність журналістів: освоєння інструментів оброблення, аналізу й візуалізації даних вимагає спеціальних навичок, які ще не стали стандартом у професійній освіті;
- ризики маніпулятивного використання даних: навіть точні відкриті дані можуть бути подані з викривленням контексту або навмисною інтерпретацією;

– обмежені ресурси редакцій: якісна журналістика даних потребує інвестицій у технології, навчання та багатопрофільні команди.

У контексті викликів журналістики даних слушною є заувага науковця М. Тимошика (2024): «Сучасні технологічні можливості в тонкій і відповідальній сфері поширення соціально значущої інформації, що є серцевиною журналістики, виявилися настільки безмежними й доступними, що ними почали зловживати. До того ж кругом і всюди. Особливо ті, хто має до журналістського фаху опосередковане відношення, але широко використовує його давні й ефективні можливості впливати на громадську думку» (с. 21). Будь-який сучасний інструмент, зокрема і можливості дата-журналістики, в недосвідченого чи упередженого журналіста може стати помічним для маніпуляцій. Зрештою, у добу цифрових технологій журналістика даних вимагає не лише технічної майстерності, а й високих етичних стандартів. Адже за наявності великих обсягів інформації та інструментів для її візуалізації легко створити ілюзію достовірності. Тому відповідальність за правдивість, об'єктивність і прозорість журналістських матеріалів зростає. Кожен журналіст, що працює з даними, має усвідомлювати: маніпуляції навіть з достовірними цифрами можуть суттєво вплинути на суспільні настрої, а отже, й на демократичні процеси загалом.

Перспективи розвитку журналістики даних в Україні також помітно окреслюються:

- зростання культури відкритих даних: держава і громадськість поступово розширюють доступ до інформації, що створює основу для нових журналістських проєктів;
- розвиток цифрових інструментів: поява нових сервісів, платформ полегшує обробку великих обсягів інформації;
- попит на якісну аналітику: на тлі недовіри до маніпулятивних медіа зростає інтерес аудиторії до перевірених, глибоко опрацьованих матеріалів на основі даних;
- інтеграція з іншими форматами: журналістика даних може ефективно поєднуватись із розслідувальною, аналітичною та мультимедійною журналістикою, що розширює можливості її функціонування.

Отже, хоча журналістика даних в Україні стикається з низкою структурних та професійних бар'єрів, вона має потужний потенціал до подальшого розвитку. За умови системної підтримки, впровадження цифрових компетентностей у журналістську освіту та розширення доступу до публічної інформації цей напрям здатен відіграти ключову роль у зміцненні демократичних інституцій, підзвітності влади та інформаційної безпеки держави.

Журналістика даних в Україні демонструє динамічний розвиток, інтегруючись у традиційні та новітні форми журналістики. Вона стає не лише технічною інновацією, а й способом мислення, що базується на

перевічених фактах, відкритості джерел і прозорості аналізу. В умовах інформаційних викликів і гібридної війни цей напрям має стратегічне значення для зміцнення довіри до медіа, забезпечення інформованості громадян і розвитку демократії.

Висновки

1. Журналістика даних — дискусивне поняття, проте науковці одностайні в тому, що це сучасний напрям у медіа, що поєднує традиційні журналістські навички з аналітикою, обробкою та візуалізацією великих обсягів інформації. Вона є цінним інструментом у протидії дезінформації, посиленні об'єктивності матеріалів і формуванні критичного мислення громадськості.

2. В Україні відкриті дані стали важливим ресурсом для розвитку дата-журналістики, зокрема завдяки запуску платформ як-от: Prozorro, Opendatabot, Clarity Project та ін. Законодавча база, що регулює доступ до публічної інформації, створила умови для формування ринку відкритих даних, який активно й ефективно використовується журналістами.

3. Видання Texty.org.ua, «Слово і Діло», «Українська правда», The Kyiv Independent, «Радіо Свобода», «Детектор медіа», Liga.net, Forbes активно впроваджують практики дата-журналістики у свою діяльність. У контексті розслідувальної журналістики дані активно використовують проєкти «Слідство.Інфо», «VINUS.Info». Застосовують інструменти журналістики даних громадський рух «ЧЕСНО», громадська мережа «ОПОРА», платформа infolight.org.ua. Першопрохідцем у впровадженні журналістики даних є Texty.org.ua, які мають окрему спеціалізовану рубрику для цього напрямку та матеріали яких відзначаються особливою пропрацьованістю. Таке активне використання журналістики даних сприяє підвищенню якості контенту, прозорості влади та посиленню громадського контролю.

4. Основними викликами для розвитку журналістики даних в Україні є обмежений доступ до деяких реєстрів, нестача навичок серед журналістів, маніпулятивне використання даних та ресурсні обмеження редакцій. Водночас перспективи — це зростання культури відкритих даних, поява нових цифрових інструментів і попит на якісну аналітику. За сприятливих умов журналістика даних може стати рушієм демократичного розвитку в Україні.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Бідзіля, Ю., & Кравець, Д. (2019). Розвиток відкритих даних як нові перспективи й можливості для сучасної української журналістики. *Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту пресознавства*, 9(27), 232–245. [https://doi.org/10.37222/2524-0331-2019-9\(27\)-13](https://doi.org/10.37222/2524-0331-2019-9(27)-13)

- Верховна Рада України. (2011, 13 січня). *Про доступ до публічної інформації* (Закон № 2939-VI). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17/ed20110113#Text>
- Кабінет Міністрів України. (2015, 21 жовтня). *Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних* (Постанова № 835). Верховна Рада України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF/ed20170526#Text>
- Ліченко, А. Д. (2020). Варіативність тлумачення терміна «журналістика даних» у сучасних медіадослідженнях. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*, 31(70), 2(4), 137–143. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-4/21>
- Про нас. (б.д.). TEXTY.org.ua. Взято 5 січня, 2025 року з <https://texty.org.ua/p/about/>
- Сім принципів Текстів. (б.д.). TEXTY.org.ua. Взято 5 січня, 2025 року з <https://texty.org.ua/d/principles/>
- Тимошик, М. (2024). Тенденції розвитку журналістики на сучасному етапі. *Український інформаційний простір*, 1(13), 14–50. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\).2024.300817](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13).2024.300817)
- Шекеряк, Я. (2021, 4 лютого). *Журналістика даних: нове майбутнє чи занепад традицій. Історія жанру. Листи до приятелів*. <https://lysty.net.ua/datajourn-history>
- Coddington, M. (2015). Clarifying journalism's quantitative turn: A typology for evaluating data journalism, computational journalism, and computer-assisted reporting. *Digital Journalism*, 3(3), 331–348. <https://doi.org/10.1080/21670811.2014.976400>
- Fries, T. (2012). A remedy for information asymmetry. In J. Gray, L. Bounegru, & L. Chambers (Eds.), *The data journalism handbook* (p. 7). O'Reilly [in English].
- Lorenz, M. (2012). Why journalists should use data. In J. Gray, L. Bounegru, & L. Chambers (Eds.), *The data journalism handbook* (pp. 3–5). O'Reilly.
- Mair, J., Keeble, R. L., Lucero, M., & Moore, M. (Eds.). (2017). *Data journalism: Past, present and future*. Abramis.
- Pilhofer, A. (2012). New approaches to storytelling. In J. Gray, L. Bounegru, & L. Chambers (Eds.), *The data journalism handbook* (p. 6). O'Reilly.
- Westlund, O., & Hermida, A. (2020). Data journalism and misinformation. In H. Tumber & S. Waisbord (Eds.), *Handbook on media misinformation and populism* (pp. 1–11). Routledge. <https://www.alfredhermida.me/wp-content/uploads/2020/07/Westlund-and-Hermida-2020-Data-Journalism-and-Misinformation-Accepted-version.pdf>

REFERENCES

- Bidzilia, Yu., & Kravets, D. (2019). Rozvytok vidkrytykh danykh yak novi perspektyvy y mozhlyvosti dlia suchasnoi ukrainskoi zhurnalistyky [The development of open data as new perspectives and opportunities for the contemporary Ukrainian journalism]. *Proceedings of Research and Scientific Institute of Periodicals*, 9(27), 232–245. [https://doi.org/10.37222/2524-0331-2019-9\(27\)-13](https://doi.org/10.37222/2524-0331-2019-9(27)-13) [in Ukrainian].
- Cabinet of Ministers of Ukraine. (2015, October 21). *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro nabory danykh, yaki pidliahaiut opriyudnenniu u formi vidkrytykh danykh* [On approval of the Regulation on data sets subject to publication in the form of open data] (Resolution No. 835). Verkhovna Rada of Ukraine. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF/ed20170526#Text> [in Ukrainian].
- Coddington, M. (2015). Clarifying journalism's quantitative turn: A typology for evaluating data journalism, computational journalism, and computer-assisted reporting. *Digital Journalism*, 3(3), 331–348. <https://doi.org/10.1080/21670811.2014.976400> [in English].
- Fries, T. (2012). A remedy for information asymmetry. In J. Gray, L. Bounegru, & L. Chambers (Eds.), *The data journalism handbook* (p. 7). O'Reilly [in English].
- Lichenko, A. D. (2020). Variatyvnist tлумachennia termina "zhurnalistyka danykh" u suchasnykh mediadoslidzhenniakh [Variability in the interpretation of the term

- "Data journalism" in modern media rese]. *Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University, Series: Philology. Social Communications*, 31(70), 2(4), 137–143. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-4/21> [in Ukrainian].
- Lorenz, M. (2012). Why journalists should use data. In J. Gray, L. Bounegru, & L. Chambers (Eds.), *The data journalism handbook* (pp. 3–5). O'Reilly [in English].
- Mair, J., Keeble, R. L., Lucero, M., & Moore, M. (Eds.). (2017). *Data journalism: Past, present and future*. Abrams [in English].
- Pilhofer, A. (2012). New approaches to storytelling. In J. Gray, L. Bounegru, & L. Chambers (Eds.), *The data journalism handbook* (p. 6). O'Reilly [in English].
- Pro nas* [About us]. (n.d.). TEXTY.org.ua. Retrieved January 5, 2025, from <https://texty.org.ua/p/about/> [in Ukrainian].
- Shekeriak, Ya. (2021, February 4). *Zhurnalistyka danykh: Nove maibutnie chy zanepad tradytsii. Istoriia zhanru* [Data journalism: New future or decline of traditions. History of the genre]. Lysty do pryateliv. <https://lysty.net.ua/datajourn-history> [in Ukrainian].
- Sim pryntsyypiv Tekstiv* [Seven principles of Texty]. (n.d.). TEXTY.org.ua. Retrieved January 5, 2025, from <https://texty.org.ua/d/principles/> [in Ukrainian].
- Tymoshyk, M. (2024). Tendentsii rozvytku zhurnalistyky na suchasnomu etapi [Journalism development tendencies at the present stage]. *Ukrainian Information Space*, 1(13), 14–50. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\).2024.300817](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13).2024.300817) [in Ukrainian].
- Verkhovna Rada of Ukraine. (2011, January 13). *Pro dostup do publichnoi informatsii* [On access to public information] (Law No. 2939-VI). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17/ed20110113#Text> [in Ukrainian].
- Westlund, O., & Hermida, A. (2020). Data journalism and misinformation. In H. Tumber & S. Waisbord (Eds.), *Handbook on media misinformation and populism* (pp. 1–11). Routledge. <https://www.alfredhermida.me/wp-content/uploads/2020/07/Westlund-and-Hermida-2020-Data-Journalism-and-Misinformation-Accepted-version.pdf> [in English].

Надійшла: 11.01.2025; Прийнято: 14.05.2025;
Статтю вперше опубліковано онлайн: 18.07.2025

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons «Attribution» 4.0.